

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 13812862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

BİNGÖL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FARUK HÜLAKÜ'NÜN
TBMM 7/30919 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/30919

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler, yalnızca merkez üssü olan illeri değil, çevre illeri de doğrudan etkilemiş, çok sayıda yapı yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Bingöl ili de bu depremlerden etkilenen iller arasında yer almakta ve özellikle kırsal bölgelerde olmak üzere çok sayıda yapı orta ve ağır hasar almış durumdadır. Bu kapsamda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Kentsel Dönüşüm Başkanlığı tarafından başlatılan "Yerinde Dönüşüm Kampanyası" yurttaşlara hibe ve kredi desteği sağlanması öngörülmüştür. Kampanyaya başvuran vatandaşların bu desteklerden yararlanabilmeleri için yapı ruhsatlarını belirli bir süre içerisinde almaları gerekmektedir; ancak Bingöl ilinde ve benzer özellikler taşıyan diğer illerde sürecin yavaş ilerlediği, vatandaşların büyük bölümünün yapı ruhsatı sürecini tamamlayamadığı ve başvuru süresinin mevcut haliyle yeterli olmadığı açıkça görülmektedir.

Süreci yavaşlatan bazı temel etkenler şu şekildedir:

- 1-Bingölde özellikle Genç, Karlıova, Yedisu, Adaklı, Kiğı gibi ilçelerde yıkılan ya da ağır hasar gören yapıların büyük bir kısmı kırsal alanda yer almakta ve bu bölgelerdeki yapıların çoğu hazine arazisi üzerinde bulunmaktadır. Hazineye ait taşınmazların satış ve tahsis işlemleri ise oldukça zaman almaktadır.
- 2-Kırsal bölgelerde teknik eleman yetersizliği nedeniyle mimari proje, zemin etüdü, yapı ruhsatı ve benzeri işlemler çok yavaş ilerlemektedir.
- 3-Aynı parsel üzerinde birden fazla bağımsız yapının yer aldığı ve ortak taşıyıcı sistemin bulunduğu durumlarda hak sahiplerinin birlikte karar alma süreçlerinde ciddi gecikmeler yaşanmaktadır.
- 4-Yerel yönetimlerin insan kaynağı ve kurumsal kapasite yetersizliği nedeniyle başvuruların değerlendirilmesi ve onay süreçleri uzamaktadır.

Tüm bu nedenlerle, yapı ruhsatı alımına ilişkin belirlenen son başvuru süresinin uzatılması, Bingöl ilindeki vatandaşların mağduriyetini önlemek açısından son derece önemlidir. Aksi takdirde, yüzlerce aile bu destekten yararlanamayacak, depremin yaraları daha da derinleşecektir.

Bu bağlamda;

- 1)"Yerinde Dönüşüm Kampanyası" kapsamında Bingöl ilinden bugüne kadar kaç başvuru alınmıştır? Bu başvuruların kaç tanesi değerlendirilmiş, kaçına hibe ve kredi desteği sağlanmıştır?
- 2)Bingöl ilinde kampanyadan yararlanmak için gerekli olan yapı ruhsatı alma sürecini başarıyla tamamlayan kişi sayısı kaçtır? İlçe bazında dağılımı nedir?
- 3)Bingöl'de kırsal bölgelerdeki birçok yapının hazine arazisi üzerine kurulu olması nedeniyle destek süreçlerinin tıkandığı Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir? Bu sorunun çözümüne yönelik Bakanlığınızın Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yürüttüğü özel bir çalışma var mıdır?
- 4)Yerel düzeyde ruhsatlandırma, projelendirme ve değerlendirme işlemlerinin yavaş ilerlediği ve başvuru sürelerini doğrudan etkilediği görülmektedir. Bingöl özelinde bu süreci hızlandırmak için Bakanlığınızın görevlendirdiği teknik personel ya da destek ekipleri mevcut mudur?
- 5)Yerinde Dönüşüm desteklerinden yararlanmak için belirlenen mevcut sürenin, sahadaki koşullar nedeniyle yetersiz kaldığı açıktır. Bu süreyi uzatma yönünde Bakanlığınız bir hazırlık yapmakta mıdır?
- 6)Başta Bingöl olmak üzere, kampanya kapsamında yapı ruhsatı alma sürecini tamamlayamayacak

durumda olan vatandaşların destekten yararlanabilmesini teminen, sürenin uzatılmaması halinde nasıl bir alternatif çözüm öngörülmektedir?

7)Bingöl'de ortak taşıyıcılı yapılarda yaşanan hak sahipliği uyuşmazlıkları ve maliklerin birlikte başvuru yapamaması nedeniyle kampanyadan yararlanamayan kişi sayısına ilişkin bir tespitiniz var mıdır? Bu tür özel durumlara yönelik ayrı bir kolaylaştırıcı düzenleme planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremlerden etkilenen yerlerde, 7269 sayılı Kanun kapsamında orta hasar ve üzeri hasarlı olarak tespit edilen yapıların maliklerince yerinde yeniden yapımına yönelik işlemler, 7452 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamında yürütülmekte olup; Bakanlığımızca, anılan madde kapsamında maliklerince talep edilmesi halinde, hasarlı yapıların yerinde yeniden yapımına yönelik iş ve işlemlerde kullanılmak üzere 05.10.2023 tarihli ve 7700 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca hibe ve kredi desteği sağlanmasına ilişkin iş ve işlemler yürütülmektedir.

Bu kapsamda, hasarlı yapıların maliklerince hibe / kredi başvurusunda bulunulabilmesi için öncelikle ilgili idaresinden yapı ruhsatı veya yapı inşaat izni alınmış olması gerekmekte olup, başvurular hak sahiplerince yapı ruhsatının alındığı tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde yapılır ve başvurular Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl müdürlüklerince hak sahipliği şartları ve talep edilen hibe / kredi bakımından incelenerek uygun görülenler onaylanır.

Yapılaşmaya ilişkin izin ve ruhsat iş ve işlemleri ile ifraz/tevhit işlemleri ise imar mevzuatı kapsamında yürütülmekte olup, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 5'inci maddesinde "*İlgili idare: Belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında valilik*"; Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin otuz altıncı fıkrasında "*İlgili idare: Belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında valilik (il özel idaresi), büyükşehir olan illerde sorumluluk alanına göre büyükşehir belediyesi ve ilgili ilçe belediyesi*"; Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında "*İlgili idare: Yapı ruhsatı vermeye yetkili idareler*" olarak tanımlanmıştır.

Deprem afeti sonucu bölge illerimizde oluşan hasarların giderilmesi, inşa ve ihya çalışmaları, yalnız 7452 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi uyarınca Bakanlığımız koordinasyonunda sağlanan hibe ve kredi destekleriyle yürütülen yerinde yapım uygulamaları ile sınırlı olmayıp Bakanlığımızca 6306 sayılı Kanun kapsamında yürütülen yapım çalışmalarının yanı sıra, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve Bakanlığımız koordinasyonunda çok yönlü ve bütünlük arz eden çalışmaları kapsadığından ve tüm süreç takip edilerek belirlenen program dahilinde yürütülen diğer tüm uygulamalar neticesinde afetzedeye hak sahiplerine yönelik ihtiyaç duyulan konut ve işyeri sayısının tamamına yönelik yapım çalışmalarının 2025 yılı sonuna kadar tamamlanması planlandığından, kamu kaynaklarının etkin ve verimli olarak kullanılması yönünden değerlendirme yapıldığında, 7452 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamında 2023 yılının ortalarından itibaren sürdürülen hibe ve kredi desteklerinin, uygunluğu tespit edilen bir miat dahilinde sonlandırılması gerektiği değerlendirilmiştir.

Bu doğrultuda, 7452 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamında yapılacak yeni yapıların bulunduğu parsellerin maliki olan gerçek veya tüzel kişilere hibe ve yapım kredisi verilmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği 05/10/2023 tarihli ve 7700 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararında değişiklik yapılmasına dair 30/06/2025 tarihli ve 10019 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı 01/07/2025 tarihli ve 32943 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konularak, hibe ve kredi başvurusunda bulunulabilmesi için en geç 30/6/2025 tarihinde yapım ruhsatı düzenlenmiş olması gerektiği hüküm altına alınmış, bununla birlikte 30/4/2025 tarihi itibarıyla, imar plan revizyonu, imar uygulaması veya rezerv yapı alanı

sınır revizyonu sebebiyle, imar hakkının tasarrufuna hazır olamayan parseller için söz konusu son ruhsat tarihleri 31/8/2025 olarak belirlenmiş olup ruhsat düzenlenen taşınmazlar için hibe ve kredi desteklerine devam edilmektedir.

7452 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesi kapsamında yürütülen uygulamalara ilişkin süreçleri yönetmek üzere Adıyaman, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş ve Malatya illerimizde Yerinde Dönüşüm Ofisleri kurularak söz konusu ofisler vasıtasıyla vatandaşlarımıza süreç içerisinde gerekli bilgilendirme ve yönlendirmeler yapılmış, teknik destek sağlanmıştır. Ayrıca, gerek vatandaşların geri bildirimleri, gerekse ilgili idarelerin uygulamada karşılaştığı sorunlara ilişkin sahadan edinilen bilgiler ışığında, Bakanlığımızca uygulamada sorunların çözümüne yönelik gerekli mevzuat düzenlemeleri de yapılmıştır.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığınca 7452 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi uyarınca sürdürülen yerinde yeniden yapım işlemlerine ilişkin hibe ve kredi başvuruları ve değerlendirme süreçlerinin kaydedildiği sistemde (<https://yerindedonusum.csb.gov.tr>) yapılan incelemeye göre, Bingöl ili özelinde sürecin başladığı tarihten itibaren toplam 2.869 ön başvuru alındığı, bu başvurular içerisinde 1.858 aktif ön başvuru bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, Bingöl ilinde 7452 sayılı Kanun kapsamında ruhsat ve inşaat izni verilen yaklaşık 1000 adet bağımsız birim bulunmaktadır.